ԻՆՆԵՒՏԱՍՆԵՐՈՐԴ—ՏԱՐԻ—ԹԻՒ—1019 - ՇԱԲԱԹ - 24 - ՀՈՒՏԵՄԲԵՐ—1870

ԳԱՅՄԱՆԸ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 150 գրշ.
» Գաւառաց » 160 »
» Օտար երկիրներու » 180 »
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 75 »
» Գաւառաց » 80 »
Իւրաքանչիւր թերթի գին 60 փարայ
Ծանուցման սողը մէկ անգամի համար 2 գուրուշ, երկու անգամի համար 60 փարայ, աւելի անգամներու համար 40 փարայ։

ԱԼԱՌԱ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆԸ

Գուրս գացած լրագրոյս ճանրու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի, Կ. Պոլիս, Զինվի խան, Մասխի գրասենեակը։

Ճամբու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԲԱԳԱՏԱԿԱՆ

Եւրոպայէն եկած հեռագրական լուրերը Գաղղիոյ մասնութիւնը կը հաստատեն։

Լօժէնի կայսրուհին եւ Գաղղիոյ մարքիզները Վիլհելմհօհէ հասան, կրսէ Լոնտրայէն նոյեմբեր 1 թուով քաշուած հեռագիր մը։

Այս երկու սողը բաւական են ամէն տարակոյս լուծելու։ Գաղղիոյ իր մասնութեան խորհուրդը դահակալոյն Նաբոլէոն կայսեր եւ Բրուսիոյ կառավարութեան հետ նիւթեր եւ պատգամներ է։ Իր ոգայակոյտին դլուխ Գոմոյէ զօրապետին վերայէ Լոնտրա եւ Լիւքսմպուրկ երթեւեկելն սոսկ հանար է եղեր։

Մեցը պաշարող Գերմանական բանակին հրամանատարները կանխաւ վստահ ըլլալով Մեցի մնալուս անձնատուութեան վրայ, զօրոյ համար նորէն պաշար դնելու պայմանագրութիւններն հոկտ. 18 են եւսու չեն նորոգած. բաղմաձիւ չոգեկառքեր պատրաստ բռնուած էին։ Մեցի Գաղղիական զօրքերը Գերմանիա փոխադրելու համար։ Պարպուելի մասվանուց եւ հոցաղործոց աղէտաւորութիւն եղած էր, որ անատ միս եւ հոց պատրաստեն յաւելիկոյ օրերուն համար։ Վէսմֆալիայէն հարիւրաւոր հանքահան գործաւորներ բերուած էին Բուրսէլի եւ Մեցի մէջ տեղի երկաթուղին վերահաստատելու համար, եւ կայարանի գործակալաց ալէրտան տրուած էր, որ Գաղէն անձնատուր ըլլալն պէս կառքերով նպար զրկեն Մեց։ Հեռագիրները կը ծանուցանեն նաեւ թէ Գոյէ զօրավարը Լոնտրա դացած ժամանակ Նաբոլէոնի բանակի օգնական Քասթելնօ զօրավարին հետ տեսակցեր է, որ Վիլհելմհօհէն հոն դացած էր։ Լիւքսէմպուրկի մէջ ալ որ Ֆրէտերիկ Շարլ իշխանին կառքը դացած էր։ Նաբոլէոնի առաջին զինակիր Ռամպոյի հետ տեսակցեր է։

Այս ամէն սոցոյցներէն կը տեսնուի որ Մեցի մասնութիւնը Սէտանի մասնութեան յաւելուածն է, եւ այս երկրորդ մասնութեան հետ՝ Սէտանի մէջ Նաբոլէոն կայսեր, Կիւյեօմ թագաւորին եւ Գ. Գլամարքի մէջ եղած դաշնակ խօսակցութեանց միջոցին գրուած էր։ Նաբոլէոն, Գաղղիոյ կամաց հակառակ պատերազմ բանալէ եւսու, ինչպէս որ դաւաստակոց կողմանէ Նաբոլէոնի կառավարութեան ուղղուած գիրերն անժխտելի կերպիւ ապացուցած են, քանզի գիտէր որ կրած պարտութիւններէն եւսու փարիզ մտնել եւ դահուն վրայ կենալ անհնարին էր։ ուստի խորհեցաւ յաղթողին գիրկն ելնալ, անոր սիրոյն շահիլ, անոր գործը դիւրացնել, նպատակներուն օգնել եւ անոր շնորհիւ յաջողել՝ եթէ ոչ նորէն Գաղղիոյ գահն ելնելու, գոնէ իր որդին իր տեղը դնել տալու։ Ասոր համար Սէտանն ու Մեցը մատնել պէտք էր։ Գաղղիական բանակներն եւ պատերազմական միջոցներն մատնել պէտք էր։ որպէս զի թէ թշնամւոյն դէմը դիմադրել եւ թէ՝ իր շնորհիւ բարձրացած եւ իրեն անձնուէր նոր մարաշխանները ու զինուորական հրամանատարները՝ զօրաց մեծ մասին հետ գարձնալիր ձեռքը ձեռքով կարենան իր նպատակին ծառայել, եւ Գաղղիական աղոյը, մանաւանդ Փարիզի Լիոնի եւ Մարսիլիայի ժողովուրդներն ընկճել։

Այս յատակագիծը Գ. Գլամարքի եւ Բրուսիոյ թագաւորին խորհրդոյն ալ ամէն կերպով կը նպաստեր։ Ոչ միայն պատերազմը չտա կը վերջանար, այլ եւ Նաբոլէոն իրենց կամակատար ծառայ ըլլալով՝ իրենց բոլոր պահանջումներն յանձն կառնուր ու կը կատարէր։ Ասոր համար էր որ Բրուսիոյ թագաւորն երբեւ Գաղղիոյ գահակալ կայսր կը ճանչէ մինչեւ այսօր Նաբոլէոն Գ. եւ Գ. Գլամարք ալ յայտարարութիւն կրնէ թէ Գաղղիոյ մէջ միակ օրինաւոր իշխանութիւն կայսրը կը ճանչէ։

Բայց մասնութիւնն իրեն միջոց եւ գործիք ունեցող այսպիսի յատակագիծ մը կրնա՞յ յաջողութեամբ դլուխ հանել։ Գաղղիացւոյ ազգը՝ Նաբոլէոնի երեսէն այսչափ հարուած աղետ եւ նախատինք կրելէ եւսու յանձն կառնո՞ւ դարձեալ իր դլուխը բազմեցնել զայն կամ անոր որդին։ այս ալ անցուսալի կը թուի։

Գաղղիայէն եկած հեռագիրները, Գ. Կամպէթթայի առ բանակն ուղղած յայտարարութեան հետեւեալ քաղուածը կը կը բերեն։

«Զօրակա՞նք, դուք մասնուեցաք, բայց չանպատուեցաք։ հիմա անարժան դլուխներէ ազատելով՝ պատրաստ է ձեր վստահութեան արժանի գլխոց առաջնորդութեամբ այս նախատինքը լուալու։ Ցատա՛ջ քալեցէք ուրեմն, կռուեցէք հայրենեաց ազատութեան համար, ձեր տուներուն, ձեր ընտանեաց համար, ձեր մօրը՝ Գաղղիոյ՝ համար, որ անողոքելի թշնամւոյ մը կատաղութեան մատնուած է։ Ռէնի բանակին մէջ ծառայող ձեր եղբայրներն արդէն բորոքեցին վատ բռնաբարութեան դէմ, եւ իրենց ձեռքը պատուով քաշեցին անիծեալ անձնատուութենէն։ Վերադարձուցեք յաղթութիւնը, բայց դիտցէք դործածել հասարակապետական առաքինութիւնները, զինուորական կարգաց եւ հրամանդաց յարդանքը, կենաց գործունէութիւնը, եւ մեհուան արիամարտանքը։ Երկրին բաղդը ձեզ յանձնուած է։»

Մեցի անձնատուութեան պարագաներուն վրայ դեռ որոշ լուր մը չկայ։

Գրիւսելէն նոյեմբեր 1 թուով եկած հեռագրի մը խօսքին նայելով Գաղէնի բանակը՝ կամ գոնէ Մեցի պահապան զօրքը չէ ուզեր անձնատուութիւնն ընդունիլ եւ կիրակի օրը նորէն կռուեր է Գերմանական զօրաց հետ։

Միւս կողմանէ Վէրսայլէն հոկտ. 31 թուով Բրուսիացւոյ մէկ պաշտօնական հեռագիրը լուր կուտայ թէ Ֆրէտերիկ Շարլ իշխանը ծանուցեր է որ Մեցի անձնատուութեամբ 53 արծիւ նշան յանձնուեր է իրենց։

Գ. Թիերի յանձնուած բանակցութեան պաշտօնին վրայ ալ դեռ լուր մը չկայ։ Բրուսիական հեռագիր մը այսչափ միայն կը ծանուցանէ թէ Գ. Թիերը կիրակի Վէրսայլ դացեր եւ խօսքի փարիզ վերադարձեր է։

Գաղղիոյ առժամանակեայ կառավարութեան նախագահ եւ փարիզի կառավարիչ Թրոշիւ զօրապետը փարիզի քաղաքապետին նամակ մ՚ուղղած է, որոյ մէջ փարիզի պաշտպանողական ղինակին վրայ կարեւոր տեղեկութիւններ կան։ Ահաւասիկ նամակին գլխաւոր մասերը։

«Երբոր փարիզի պաշտպանութեան ձեռնարկեցի անձնուէր վաստակակիցներս հետ՝ որոց անուններն օր մը հասարակաց երախտագիտութիւնը պիտի հաւաքէ, այսօր դէմս եկած զգացումն բոլորովին տարբեր զգացման մը դէմ մաքառելու հարկադրուած էի։ Կը կարծուէր եւ կըսուէր թէ փարիզի պէս մեծ մայրաքաղաք մը՝ որ այնչափ զանազան շահուց կրից եւ պիտոյից ազդեցութեան ներքեւ է, չկրնար պաշտպանուիլ։ Դժուարաւ կը հաւատացուէր որ անոր պարիսպներուն բերդերը, որ հիմակուան պատերազմի պայմաններէն շատ տարբեր պայմաններով եւ ուրիշ ժամանակներու մէջ չինուած են, կարենային այն կերպով պատրաստուիլ որ առանց դըրսէն դործող բանակի մ՚օգնութեան՝ զօրեղ եւ երկար դիմադրութիւն մ՚ընեին յաղթող թշնամւոյ մը ճգանցը։ Նմանապէս չէր հաւատացուեր որ փարիզի ժողովուրդն երկարատեւ պաշարման մը հետեւանք եղող ամէն տեսակ զրկութիւն եւ համբերատարութիւն կարենար յանձն առնուլ։

«Այսօր, ուր այս մեծ վարձն եղաւ, այսինքն փարիզի պաշտպանութեան վիճակն այն աստիճանի կատարելութեան հասաւ, որ պարիսպն անմատչելի ըրած է եւ արտաքին ամրութիւններն ու պաշտպանողական միջոցներն ալ խիստ հեռաւ տարածուած են, ուր ժողովուրդն իր հայրենասիրութիւնը ցոյց տուաւ, եւ ինքնին՝ բուսեան հարկադրեց այն սակատաթիւ մարդիկը՝ որոց մեզ զարպարտ դիտաւորութիւնները թշնամւոյն խորհրդոյը կը ծառայեին, ուր թշնամին ինքնին այս պաշտպանողական ահեղ հանդերձանոց առջեւ կանգ առնելով՝ միայն իր զօրաբանակներովը՝ զոյն հեռուէն պաշարելով բաւականացաւ՝ առանց անոր հետ զարնուելու, հասարակաց կարծիքը փոխուեցաւ, եւ հիմա մէկ՝ մնացուութիւն մ՚ունի, այն է ինքնալ զօրաբանակներ հանել պարիսպէն դուրս եւ երթալ Բրուսիացւոյ բանակներուն հետ կռուիլ։

«Այդ այն պաշտպանութեան կառավարութիւնը ժողովուրդն այդ եռանդը կը քաջալերէ, բայց ընդհանուր հրամանատարին կը վերաբերի զայն զգալ, վասն զի անոր այս իրաւանց հետ անհամեմատ պատասխանատուութիւններ կապուած են։

«Այս իրաւամբ պարտաւորուած է՝ իրեն խորհրդակից միայն առնուլ պատերազմի ընդհանուր վարձառութեան կանոնները, եւ ընդ նմին այն յատուկ փորձառութեան կանոնները զոր Ռէնի բանակն ընկճող կըսկծալի դէպքերը մեզ սորվեցուցին։ Այս փորձերը կապացուցանեն թէ հեռաւոր զօրաց բանակ մը՝ որչափ ալ ամրակուռ ըլլայ, չկրնար ապահովութեամբ կռուի մտնել Բրուսիացւոյ բանակին հետ մինչեւ որ ատենոյ ունեցած թնդանօթներուն հաւասարաչափ թնդանօթներ չունենայ, եւ ահա այն թնդանօթները պատրաստելու նուիրած եմ հիմա իմ բոլոր ջանքս։ Երկրորդ, մեր հասարակ հրացանները խիստ գերազանց են պարիսպներու եւ պատնէշներու եռեւ, երբոր շատ շատ պարպելու հարկ չկայ։ Բայց ճակատամարտներու մէջ՝ երբոր այդ հրացաններով զինեալ զօրագունդ մը արագ նետուող հրացաններով զինեալ զօրաց հետ կռուի բռնուի, այնպիսի աղետալի վնասներ մը կենթարկուի, որուն ոչ քաջութիւնը եւ ոչ բարոյական առաւելութիւնը կրնայ առաջն առնուլ։

«Բուսի քաղաքին դուրս ծառայելու սահմանեալ զօրավարութիւնն եռեղած հրաւէրի մասին, կառավարութիւնը այն վաշտերուն միայն կը դիմէ՝ որք արագաձիգ հրացաններով զինեալ են։ Այս պատճառաւ հարկ եղած է ամէն չրջանակներու մէջ զինուց փոխանակութիւն ընել տալ, թարպաշատաց խնամքը, այնպէս որ պատերազմական ծառայութեան ահմանուած կամաւորներն իրենց վաշտին լաւագոյն հրացաններովը զինուորին։

. . . . . .

«Այս նամակս, պարո՛ն քաղաքապետ, խորհրդածութեամբ մը կաւարտեմ։ Վերջին յաւիս տասոյ մէջ, գաղղիական բանակն, իր զօրութեան բոլոր փայլին մէջ, փարիզէն կանցնէր՝ ի Գերմանիա՝ ի Գերմանիա զոչելով։

«Ես այն վստահութիւնն ունենալի հեռի էի, եւ թերեւս բոլոր զօրավարաց մէջ ես միայն համարձակեցայ յայտնել պատերազմի պաշտօնեայ մարդոյ մեր թէ այնպէս չունդարից կերպով սկսուած պատերազմին եւ՝ ի՛նչ որ

ԱՐՇԱԿ ԳԱՐԵՆԻՆ

Գրեցինք արդեն, թե ինչպես Արշակ Գարենին ազատագրեցին Սիբիրի աքսորից։ Ինչպես հայտնի է, Գարենին ազատագրեցին Սիբիրի աքսորից, Ռուսաստանի հեղափոխությունից հետո

թիւնները կատարելու եւ հոն ժողովրդեան մէջ վերջերս դոյացած պատրաստական ըլլալու զգացումն ուղղութեան բերելու։

Այս լուրը՝ սուտ դեղ ուղիղով իմացանք որ սխալ է։ Քաղ. ժողովը այսպիսի գործում մ՚ըրած չէ։

. . . խմբագիր.

Իւսկիւտար բնակող մեծապատիւ ազգային մը՝ Իւսկիւտար Ս. Կարապետ եկեղեցին դանուած հիւանդանոցի դանձանակը երկու անգամ մէկ մէկ Օսմանեան լիրա ձգած եւ կանխաւ այս կերպ մասնաւոր նուէրներու լրացուցեալ մէջ հրատարակութիւնը սուսած ըլլալուն, առանց էր ով ըլլալը յայտնելու եւ միայն Իւսկիւտար բնակող հայ մը սոսորագրութիւն կրող նամակաւ հոդարձութենէս կուզէ դիմալ թէ նոյն եկեղեցւոյ դաւիթը կեցած հիւանդանոցի 42 թիւ դանձանակէն երկու անգամ մէկ մէկ Օսմանեան լիրա՝ դանուեր որ չհրատարակուեցաւ. եւ կամ դանուեցաւ՝ բայց հրատարակուիլ մոռցուեցաւ։ արդեօք։

Ցանուն հիւանդանոցի վերոյիշեալ նուէրն ընող մեծապատիւ ազգայնոց հոդարձութիւնս շնորհակալ թիւն մատուցանելով կը յայտնէ թէ Ս. եկեղեցիները երկու կերպ կը նպաստեն հիւանդանոցի։ Ա. Գանձանակի կամ թատրոնի հասոյթը ուղղակի հոդարձութեան յանձնելով, Բ. նոյն հասոյթը իրենք գանձելով եւ փոխարէն որոշեալ ամսական գումար մը վճարելով։ Պէշիկթաշու Ս. եկեղեցին ալ առաջին կերպով վարուելուն, նոյն եկեղեցւոյ մէջ հիւանդոցի դանձանակէն գտնուած լիրան հրատարակուեցաւ. իսկ Իւսկիւտար Ս. Կարապետ եկեղեցին ամէն տարի առնական վճարողներէն ըլլալուն՝ իրեն կը սեպհականէ եղած հասոյթը, եւ այս պատճառաւ հոդարձութիւնս մատուցանելու նուէրներէ ծանօթութիւն չունենար որ հրատարակէ։

Հաճեցէք . . . խմբագիր, հոդարձութեանս ներկայ յայտարարութիւնը հրատարակել ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ։

Գրասեն. Հիւ. Ի գիմաց Ամ. Հոդ. Ազգ. Հիւ.
Մեծ նոր խան. թ. 49
16 հոկտեմբեր 1870

Նիկոմիդիայէն հետեւեալ անհաւատալի լուրը կուգան մեզ։

« Նիկոմիդիոյ ազգայնոյ ուսումնական մասին ըրած յառաջադիմութեան նպատակաւ ձեր պատուական լրագրին տեղեկութիւն տալու արդէն մեծ փափաք ունէի՝ բայց նշանաւոր առթիւ մը կարօտէի. ահա այսօր, փառք երկնից, փափաքս կատարելու ձեռնհաս կըլլամ։

Կաւեաեմ Ջեր Ազնուութեանը թէ մեր Գերապատիւ Փոխ. առաջնորդին եւ ազգասէր ազգայիս բարեկան ճգամբը ազգիկանց դպրոցը դոցուեցաւ, եւ՝ ի նպատս որպէս թէ ազգային պիտոյք մը հոդալու՝ նոյն շէնքը վարձու պիտի տրուի։ Արդէն 480 դշ տարեկան դին տուող կայ հոս. նուազագոյն ալ կինդրեմ որ պատուական լրագրոյդ միջոցաւ յիշեալ շէնքին վարձու ըլլալը աճուրդի հանել բարեհաճիք. կարելի է որ աւելի դին տուող գտնուելով՝ աւելի շահ մը կըլլայ։ »

Նիկողոս Նալիսկողոսը եթէ Նիկոմիդիա մնայ, տակաւին շատ այսպիսի աւեւտիներ կրնանք սատանալ։ Հետեւեալ նամակն ալ քիչ հետաքրքրաշարժ չէ։

1870 հոկտ. 13 Զէյնիլէր.

. . . Խմբագիր Տէր.

Մեր եկեղեցականաց կարգին մէջ ազգին օգտակար եւ իրենց վնասոյն պաշտաման արժանաւորներ գտնելու համար, յիրաւի Գիոգինեան լատաեէրի կիսարօտի մարդ, վանքի դուն ուրիշ նոցա բարի հաւքաւը եւ աղջօգուտ ձեռնարկը կը տեսնէ կամ լսէ մէկը. իսկ անարժան եւ իրենց պաշտաման անպատեհ գործեր՝ չատ եւ չատ անգամ Եղովքասի քարին Դաման ոսքի կգարնուին, լրագրաց էջերուն ընդարձակութեան մէջ հատարակայ ատկանելի անհաճոյ ապաւորութիւններ կընծայեն, եւ նոցա արդար զարդոյթը կգրգռեն։ Ինչպէս մենք՝ նոյնպէս եւ ժողովուրդը կարծեմք՝ եկեղեցականութեան թշնամի չէ եւ չկրնար բնաւ ըլլալ։ Ինչպէս հաւատացնել կուզեն ոմանք—։ այլ յաւէտ բարեկամ, եթէ նոքա իրենց պաշտօնին համեմատ գործք ունենան։ ատկայն տխուր որ չատ անգամ հակառակ վարմունքներով իրենց անձին նախատինք՝ եւ եկեղեցականութեան անունը չատերուն լեռանը հայհոյելուն պատճառ կըլլան, եւ մեծ գայթակղութիւն իրենց յանձնուած բարոյական հօտին։

Լրագիրը արդէն ատեն ատեն արձագանգ տուած են Նիկոմիդիոյ Փոխ—Առաջնորդին զանազան գործոց։ Առաջնոյ ցանկին վրայ անաւասիկ տրիչ մ՚ալ զորցաւօք սրտի արժանահաւատ անձինք բաւական մեզ— թէպէտ եւ մեզ աւելի փափաքելի էր անհին ըլլալը—։

Մերոնցկիոց դիւղէն երիտասարդ մը՝ պատան Ճիւղտամարութեամբ դեղոցի օրիորդի մը հետ պատուիր կուտէ։ Սմիռնակը՝ անանձնաբնեւ տեսլեան Թաղ. ժողովը կընդդիմանան, եւ խնդիրը Փոխ—Առաջնորդին կներկայանայ, երբ այդպէսութեամբ նոյն գիւղը կերթայ, բայց ինքն ալ բարբարին կմերժէ, եւ խատիւ կպատուիրէ՝ որ երբեք չպատկեն, ըստ որում եկեղեցական օրէնքաց հակառակ ըլլալով՝ այսպիսի թոյլատրութիւն մը ուրիշ բաղմաղիմի անտեղութեանց առիթ պիտի ըլլար։ Նոյն պատուէրը կնորոգէ յատուկ գրով՝ եւ այնպիսի խստութեամբ՝ որ երիտասարդին կրօնափոխ եւս ըլլալու միտումն յայտնած առնէին՝ աւելի լաւ կսեպէ այնպիսի մէկուն կրօնափոխ ըլլալը՝ քան եկեղեցւոյ կանոնը զեղծանելը։ Խիստ բարի։

Սակայն ժամանակ կանցնի, եւ նորին Սրբազնութիւնը Գաբատաղ գանուած տեղն երիտասարդը դարձեալ իրեն կդիմէ, եւ իր խնդրոյն կատարումը կը թախանձէ։ Ի զուր։ Սրբազանը նոյնպէս անողոք է՝ ինչպէս յառաջ. այն տեղն, ազգատ սիրտը, չդիտենք յորմէ պատճառէ չարժեալ, կերթայ տակաւին տան հատ Օսմանեան ոսկի կգտնէ, եւ կաշառք չսեպուելու համար Փոխ—Առաջնորդին սպասաւոր եղբօրը կդանէ։ եւ ինչ կըսես, չուտ մը Սրբազանին—ոչ կարելիս—կարեմի— եւ ոչն այսի կիսոխսի, երիտասարդը պզտակի հրամանագիր մը կստանայ առ ատթոռական քահանայն, այս պայմանաւ, որ եթէ նա չպատկէ. ապրիկն առնէ, Նիկոմիդիա երթայ, հոն ինքն անձամբ պզտակէ զիրենք։

Սաւդիւ չպատկեր քահանայն, վասն զի թէ իր խղճին եւ թէ Փոխ—Առաջնորդին նախնթաց զրերուն հակառակ էր. երիտասարդը կերդուի թէ ինչու նորին Սրբազնութեան հրամանը չգործադրուիր. իսկ ժողովուրդը կդայթակղի թէ արդեօք եկեղեցական օրէնքները մասնաւորի մը կամքն են, որ ուզուած կողմը կարենան դառնալ։ եթէ Աստուածային հրաման ըլլալով անփոխիս են, պէտք է անփոխիս մնան։

Մեզի զարմ մենք գայթակղութեան տեղի մը չունինք։ այլ այն անիծեալ ոսկին՝ արծաթասէրաց կուռքն ու Աստուածը կնզովենք։ որ այսպիսի անտեղութեանց պատճառ կըլլայ։ ապա թէ ոչ Նիկոդոսոս եպիսկոպոս անարատ է բոլորովին որ եւ է այսպիսի ապօրէն գործքերէ։

Մինչեւ երբ արդեօք մեր եկեղեցականաց անարժան գործոց վրայ դանկտելու զժբաղդութիւնը պիտի ունենանք։ բայց յանցաւորը մենք ժողովուրդս ենք, որ կզգանք, բայց մեր զգացածը գործով արդիւնաւորելու արամադրութիւնը չունինք։ այլ միայն կդանկտինք եւ գարձեալ կդանկտինք՝ առանց զանգատանաց եւ գայթակղութեան քարը մէջ ուղղելու։ . . .

—Այս կողմերու գիւղօրէից հարանեկան ծախուց չտայութեանց եւ զեղխութեանց եւ գրեթէ անբնական օրինօք կատարուած ամուսնութեանց եւ անոնց ճշգրտակար հետեւանաց վրայ գրելն ուրիշ առթի թողուի մնամ . . .

* * *

Մանչեսթերէն գրուած նամակի մը մէջ տեսնուած հետեւեալ տեղեկութիւնները՝ տեղւոյն ազգային գործոց ընթացքին վրայ դաղափար մը կընայ տալ։

« Այս տեղի ազգային գործոց ընթացքին գալով, անցեալները տեղւոյս ազգայինք Գատրիարքարանի նամակ մը դրելով նոր առաջնորդ մը խնդրեցին. բայց մինչեւ հիմա, լսածիս նայելով, պատասխան չէ եկած։ Իրենցէն չեմ դիտեր ինչ անուն քահանայ մը ընտրեալ ատլ որոշեցին, քահանայն ճանրայ ելեր կուգայ ըսին, եւ քանի չեմ դիտեր ինչ եղեր է ըսին, եւ մինչեւ այսօր առանց Ըքահանայի մնացած ենք։ Ամէնոյնի Գեր։ Սարգիս վարդապետը Փարիզէն այս տեղ եկաւ պատարագի վիճակէն ապիպուած, բայց այն ժերունին քահանայական պաշտօն կատարելու վիճակի մէջ չէ։

« Եկեղեցւոյ շինութիւնը դեռ աւարտած չէ, եւ այս ընթացքով աւարտելիք ալ չունի։ Այս առթիւ արժանի է հանդիսիմ հետեւեալ հետաքրքրաշարժ դէպքը պատմել։ Գարամանեան Մանուկ ազան երիս մարմարեայ սիւն ընծայեր էր եկեղեցւոյն բեմին վրայ կանգնուելիք, սա պայմանաւ որ անուանը վրան փորագրուի։ Եկեղեցւոյն շինութեան գործը չորս անձի յանձնուած եւ անոնցմէ մէկին ալ շինութեան հսկողութիւնն իր վրան առած ըլլալով, որպէս թէ առանց միւսներուն հարցնելու՝ Գարամանեան Մանուկ ազային անունը սիւներուն վրայ ոսկեղօծ տառերով փորագրել տուեր է։ Քանի մ՚անձինք եկեղեցին տանելու երթալով, եղբայր սիւներուն վրայ Գարամանեան Մանուկ ազայի ոսկեղօծ անունը կը տեսնեն, անպատեհ կը համարին. անմիջապէս կոչուին այն արձանագրութիւնն տարը։ Իրօք ալ մէկ քիչ տեղը կը կտրտեն կաւրեն։ Այսր վրայ ժողով գումարուեցաւ, եւ ծերունի վարդապետն ալ հոն հրաւիրուեցաւ։ Արձանագրութիւնը կտրտողները ըսին թէ իրենք Գարամանեանի գեմ տեսելութիւն չունին, այլ այնպիսի ոսկեղօծ խոշոր տառերով բեմին վրայ եւ ժողովրդին աչքի առջեւ արձանագրութիւն մը անպատեհ դատելով կտրտեր էին։ Թօսքն երկընցաւ։ Ժողովականներէն մէկը հայերէն չհասկնալով տաճկերէն խօսելին խնդրեցին, բայց տրիչ մ՚ալ տաճկերէն չը հասկնալուն՝ հայերէնի թարգմանելնին խնդրեց։ վերջապէս խնդիրը պզտիկ վէճի մը կերպարանք առաւ։ Գարամանեան ցասմամբ ժողովը թողուց գնաց։ իսկ ժողովը արձանագրութեան խնդիրը կարգադրելու կը ջանար։ Բայց նոյն միջոցին մէկը՝ որ եկեղեցւոյն համար մկրտութեան՝ տաղան մը չինել տալու գիտաւորութիւն ունի եղեր (Թերեւս իր մտադրոյ երանային ոկրոյն), առաջարկեց թէ իր անունն ի՞նչպէս պիտի գրուէր, աւաղանին մէջը թէ վրան։ այս խնդիրն ալ Գարամանեանի տունեարուն խնդրոյն վրայ աւելնալով, բաւական յուզուեցաւ, եւ երկար վիճուելէ եւեւ վերջապէս որոշուեցաւ որ այսպիսի նուէր կամ յիշատակ ընողներուն անունը մասնը տառերով անշան տեղ մը արձանագրուի եւ ոչ թէ աչքի ղարնուելիք կամ նուիրական տեղուանք։

« Խորէն վարդապետն այս տեղէն ձգել երթալէ առաջ, իւր եղբայրն ալ՝ որ հոս էր, տեսնեցաւ։ Բայց եկեղեցւոյ գրատունէն բաւական գիրքեր հետն առած տարած ըլլալով, հոգաբարձու աղաները երբոր իմացան, տեղը դանուող Շրապիզոնցի հայ վաճառականէ մը խնդրեցին որ Տրապիզոն գրէ եւ Խորէն վարդապետին, եղբայրը հոն հասնելուն պէս գիրքերը ձեռքէն առնեն։ Գրեց մարդը եւ քանի մը շաբաթէն եւաքը պատասխան առաւ որ բռներ են, բայց գիրքերն ամբողջ քովը չգտանելով՝ դատնէին առեր եւ չդատնուն տեղ ալ տրիչ գիրքեր առեր են, եւ հիմա պատասխան կուզեն որ գիրքերը Մանչէսթէրը զրկեն՝ ինչ ընեն։

« Երկու տարի է որ այս լուրն եկած է հոդարարձուներուն եւ պատասխան դրոշ չկայ։ հետեւարար գիրքերը Տրապիզոն կապասեն։ »

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ԲՆԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

(ՀԱՅԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՅՕՐԻՆԵԱԼ.

Ա. Մ. Վ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆԷ

Մինչեւ հիմա հրատարակուած քերականութիւններէն տարբեր սեռով եւ տարբեր ընթացքով քերականութիւն մ՚է, գործնական հրահանգներու վրայ հիմնեալ, որով ուսանողը փոխանակ իր չհասկցած բաները թութակօրէն դոյ ընելու, առաջին օրէն գործնական կրթութեամբ սովրածներուն գործածութիւնը կը սովրի։

Աւելորդ է ըսել թէ Գ. Ա. Մ. Վ. Գարագաշեանի հմուտ գրչէն ելած այսպիսի քերականութիւն մը՝ իր սահմանին մէջ՝ կատարելութեան եղաշխարհութիւնն իր՝ հետ ունի։

Կը ծախսի Գ. Ճ. Գալֆիանի գրատունը, Ի Զաքմաքճըլար փողոց։

Գին 3 ֆրանք։

ՏՄԻԵՐՔ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ Ի ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ

Հ. ՓԱՌԵԱԿԵԱՆ

ԵՒ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԵՑ

Ի ՆՊԱՍՏ ԱՆՁՆՈՒՐ ԸՆԵՐՈՒԹԵԱՆ

Գ. Ա. ՁՕՊԱՆ

Գերլինի քաղաքանա տնտեսագիտ եւ երեւելի վիճակագիր Գ. Օլժ Հիւպնէր Գերմանացւոյն նախակրթական վարժարանաց համար յօրինած ընտիր դասագիրքն է, որ նորագոյն վարժարանաց շատերուն մէջ ընդունելութիւն գտած է՝ իր պարզ եւ դիւրըմբռնելի ոճին եւ յատակ բացատրութեանց պատճառաւ։

Մեր ազգին մէջ ալ կը յուսանք որ նոյն ընդունելութիւնը կը գտնէ կրկին օգտակար նպատակաւ, այն է՝ անտեսական կենցաղոգուտ ծանօթութեանց ծաւալումն եւ Անձնուէր ընկերութեան քաջալերումը, որովհետեւ այս գրքէն մէկ հատ գնողը հատ մ՚ալ Անձնուէր ընկերութեան նուիրած կըլլայ։

Ամէն հայ գրավաճառաց՝ քով կը գտնուի։ Գին 3 ղուրուշ։

ՊՕՍԻԼԻՊ

ՍՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ՄԵԼԴԱՏԻՈՅ

ՃԱՌԸ ԴԱՄՐԱՆԱԿԱՆՔ ՎԵՑ

Գրիտանական աշխարհի հին եւ նոր եկեղեցական ճարտարապետաց ամենէն երեւելիներէն մէկուն՝ վեսմինսթոս Պոսիլի պատրանական ճառերը՝ որք ի

բենց տեսակին մէջ սքանչելի համարուած են, բնաղրին արժանի հայ լեզուով կարդալու համար՝ հանդուցեալ Հ. Արսէն Կոմիտաս Բագրատունիի պէս անզուգական հայագէտ թարգմանչի մը կը կարօտէին։ Գոհ ենք որ հայ բանասիրաց այս վիպաքն ալ լոյս ընծայած է բաղմավաստակ Բագրատունին, եւ վենետկոյ Մխիթարեան մատուռն ալ՝ ի լոյս ընծայած է զայն։

Ամեն Հայ դրամաճառաց քով կը գտնուի։ Գին 3 3/4 ֆրանք։

ՊՂԱՏՈՆԻ

ՓԵԴՈ՚Ն

ԿԱՄ,

ՎԱՍՆ ԱՆՄԱՀՈՒԹԵԱՆ ՀՈԴԻՈՑ

Հեթանոս փիլիսոփայից մէջ հոգւոյ անմահութեան վրայ ճառողներուն ամենէն ողջամիտն եւ միայն իր բնատուր հանճարին զօրութեամբ քրիստոնէական ճշմարտութեան մօտ հանողն է Պղատոն՝ իր այս գեղեցիկ եւ իմաստալից դրքովը, որ քրիստոնեայ իմաստասիրաց իսկ յարգանայն եւ դովութեան արժանի եղած է։

Այս նշանաւոր մատենիկն ալ՝ վենետկոյ Մխիթարեաններէն յարգոյ պատիւ. Հ. Ա. Ճ. վարդապետին աշխատասիրութեամբ հայերէն դրարառ լեզուի թարգմանուած եւ նոյն ուսմանին մասին՝ ի լոյս ընծայուած է։

Ամեն Հայ դրամաճառաց քով կը գտնուի։ Գին 1 1/2 ֆրանք։

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Կայսերական զօրաց համար 60,000 օխայ Սիպեր եղէն հօխան 15 դ. 15 փարայի, եւ 50,000 քիլօկրամ շաքարին քիլօկրամը 5 1/2 դրուշի առաջարկող գտնուելով, ասոնց վերջնական դնահատութիւնը՝ ի դործ պիտի դրուի երկուշաբթի օր, հոկտ. 26 ին՝ ի Տարի Շուրա. տալ ուզող վաճառականք պէտք է որ նոյն օրը յիշեալ պաշտօնատունը գտնուին։

22 Հոկտեմբեր 1870
Ի Դուռն Սպարապետի

Խմբագիր—Տնօրէն
Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ
Կ. ՊՕԼԻՍ ՁԻՆԻԼԻ ԽԱՆ

Շ. ԻՐԿԷԹԻ ԽԵՑՐԻԷԻ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻԺԱՄԵՐԸ

1870 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 24 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ.

ՄԻՆՉԵՒ՚Ի ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՎՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ. ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ե-բոպական Եղեր։

1 45 12 Սէնիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօղ Սէնիքէօյ, Էմիրկէն, Ր. Հիսար։
2 30 19 Սէնիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Սէնիքէօյ, Սմէնիա. Էմիրկէն, Ր. Հիսար, Պէպէք։
2 45 18 Ռումէլի եւ Անատօլու Գավաղ, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Սէնիքէօյ, Էմիրկէն, Հիսար, Պէպէք։
3 25 Պէօյիւքտէրէէն Թարապիա. Պէյքօղ, Սէնիքէօյ. Էմիրկէն. Գալըճա, Ր. Հիսար. Գանթիլի, Արնաւուտքէօյ. Պէյլէրպէյի. Օրթաքէօյ. Գուզկունճուկ, Պէշիկթաշ Իսկիւսար։
3 30 23 Սէնիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Սէնիքէօյ. Էմիրկէն. Ր. Հիսար. Պէպէք։
4 30 20 Մէզարպուրնուէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Սէնիքէօյ, Սմէնիա, Էմիրկէն, Ր. Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։
5 45 19 Պէօյիւքտէրէէն Թարապիա. Սէնիքէօյ. Էմիրկէն. Ր. Հիսար. Արնաւուտքէօյ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ։
6 45 3 Սէնիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօղ, Սէնիքէօյ, Էմիրկէն, Գանլըճա, Ր. Հիսար, Գանթիլի. Արնաւուտքէօյ, Պէյլէրպէյի, Օրթաքէօյ, Գուզկունճուկ, Իսկիւսար, Գաղաթաշ։
8 30 23 Սէնիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօղ, Սէնիքէօյ, Էմիրկէն, Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Գաղաթաշ։
9 30 6 Պէօյիւքտէրէէն Թարապիա, Սէնիքէօյ, Էմիրկէն, Հիսար, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։

Արնաւուտ-Գեղեր

2 5 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։ Գաղաթաշ։
2 45 11 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ. Գաղաթաշ։
3 15 6 Արնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. (Ուրբաթ օրերը Պէշիկթաշ։)
3 45 5 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ. Գաղաթաշ։
3 45 12 Պէշիկթաշէն Գաղաթաշ (բացի ուրբաթէն)։
4 30 11 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ Գաղաթաշ։
10 15 11 Արնաւուտքէօյէն ուղղակի կամուրջ (բացի՝ ուրբաթէ)։
11 5 Արնաւուտքէօյէն ուղղակի կամուրջ։

Աւուրան Եղեր։

2 15 4 Պէյքօղէն Բաչապահչէ. Գանլըճա. Հիսար. Վանիքէօյ. Զէնկէլքէօյ. Պէյլէրպէյի. Գուզկունճուք։
2 15 3 Վանիքէօյէն Զէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի, Գուզկունճուկ, Գաղաթաշ։
2 45 17 Պէօյիւքտէրէ. Պէյքօղէն Բաչապահչէ. Գանլըճա. Հիսար. Գանթիլի. Վանիքէօյ. Զէնկէլքէօյ. Պէյլէրպէյի. Գուզկունճուկ։
4 30 21 Պէյքօղ, Բաչապաղչէ, Գանլըճա, Հիսար. Գանթիլի, Վանիքէօյ, Զէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի. Գուզկունճուկ. (բացի՝ ուրբաթէ)։
9 4 Պէյքօղէն Բաչապաղչէ. Գանլըճա. Հիսար. Գանթիլի. Վանիքէօյ. Զէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի. Գուզկունճուք. Իսկիւսար։

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ. ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ե-բոպական Եղեր։

3 30 3 Գաղաթաշ. Իսկիւսար. Պէշիկթաշ. Գուզկունճուկ, Օրթաքէօյ. Պէյլէրպէյի, Արնաւուտքէօյ. Գանթիլի. Ր. Հիսար. Գանլըճա. Էմիրկէն. Սէնիքէօյ. Պէյքօղ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Սէնիմահալլէ։
4 19 Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ, Գուրուչէշմէ, Արնաւուտքէօյ. Պէպէք, Հիսար. Էմիրկէն. Սէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ։
6 23 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Սէնիքէօյ, Թարապիա, Պէյքօղ. Պէօյիւքտէրէ. Սէնիմահալլէ։
7 30 6 Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ. Արնաւուտքէօյ. Ր. Հիսար. Էմիրկէն. Սէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ։
9 25 Արնաւուտքէօյ, Պէպէք. Ր. Հիսար, Էմիրկէն. Սէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Սէնիմահալլէ։
9 45 19 Պէպէք. Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Սէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Սէնիմահալլէ եւ Գավաղները։
10 15 18 Պէպէք. Էմիրկէն, Սէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Սէնիմահալլէ։
10 30 12 Պէշիկթաշ, Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Սէնիքէօյ, Պէյքօղ Թարապ. Պէօյիւքտէրէ. Սէնիմահալլէ։
10 45 20 Օրթաքէօյ. Արնաւուտքէօյ Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Սէնիքէօյ Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ Մէզարպուրնու։
11 23 Գուրուչէշմէ, Պէպէք. Ր. Հիսար, Էմիրկէն. Վանիքէօյ. Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ։

Արնաւուտ Գեղ

3 5 Պէշիկթաշ՝ Արնաւուտքէօյ։
3 30 12 Ուղղակի Պէշիկթաշ (բաց՝ ի ուրբաթէն)։
4 11 Ուղղակի Արնաւուտքէօյ։
9 15 11 Գաղաթաշ, Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչէշմէ, Արնաւուտքէօյ, (բաց՝ ի ուրբաթ օրերէ)։
10 5 Գաղաթաշ, Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչէշմէ. Արնաւուտքէօյ, ուրբաթ օրերը Ցոյ։
11 11 Գաղաթաշ, Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ։
11 25 6 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչէշմէ. Արնաւուտքէօյ։
11 40 5 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչէշմէ. Արնաւուտքէօյ։

Աւուրան Եղեր։

4 4 Իսկիւսար. Գուզկունճուկ. Պէյլէրպէյի. Զէնկէլքէօյ, Վանիքէօյ. Գանթիլի Հիսար. Գանլըճա, Բաչապաղչէ Պէյքօղ։
9 45 17 Գուզկունճուկ, Պէյլէրպէյի, Զէնկէլքէօյ, Վանիքէօյ, Հիսար Գանլըճա. Բաչապաղչէ. Պէյքօղ. Պէօյիւքտէրէ։
10 30 21 Գուզկունճուկ, Պէյլէրպէյի, Զէնկէլքէօյ, Վանիքէօյ. Գանլըճա, Հիսար, Բաչապահչէ, Պէյքօղ (բաց՝ ի ուրբաթէ)։
11 4 Գուզկունճուկ Պէյլէրպէյի Զէնկէլքէօյ. Վանիքէօյ Հիսար. Գանլըճա. Բաչապաղչէ, Պէյքօղ (ուրբաթ օրերը) Գանթիլի)։
11 30 3 Գաղաթաշ. Գուզկունճուկ, Պէյլէրպէյի, Զէնկէլքէօյ, Վանիքէօյ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

(ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ԶՈՒՐՈՒՇԷՆ)

Լոնտրա 3 ամիս	զուրուշ	110
Մարսիլիա	»	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Անգլ. լիրա	զուրուշ	110,14
Նարօլէոն ոսկի	»	87,30
Իմպէրիալ ռուս	»	89, 8
Քսրբմից	»	51,28
Հինգ ֆրանք	»	— —
Հինգնոց	»	105,10
Պղինձ	»	115,

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԱՐՄՏԻՐ

Ցորեն կարծր	Պէսարապիա	28	—30
» »	Ազաղ	29	—31 »
» »	Գալէրք	28	—30
» »	Գուրկաղ	27	—29 »
» »	Թէքիրտաղ	27	—28
կակուղ	Ազաղ	30	—32 »
» »	Պէսարապիա	30	—32 »
Կիրքա Թունա		27	—28 »
Ցորեն կակուղ	Գուրկաղ	26	—28
» »	Վառնա	26	—28
» »	Գալէրք	26	—28
Եգիպտացորեն Թունա			—
»	Անատոլ.	15	
Գարի Թունա		13	—
»	Անատոլ.		—

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

ԽՈԶԱԿ ԶՈՐ

Գուրուշ	զուրուշ	
Անատոլու	»	
Քօլօս	ֆրանք	ոչ դին կայ
Էմիրնէ	»	եւ ոչ գնող
Ծակած	»	

ՐԱՄՊԱԿ

		Զուրուշ	
Կէյվէ	հօխա	10	—
Իզմիր	»		—
Վառնա	»	10	—
Պարսկաստան	»	7 1/2	—
Վրաստան	»	8	—

ՐՈՒՐԴ

Անատոլու լուացուած	հօխա	11	—
» չլուացուած	»	5 1/4	— 5 1/2
Ռումէլի լուացուած	»	12	—
» չլուացուած	»	6 1/2	—
Վրաստան լուացուած	»		—
» կէս լուացուած	»	16	—
» չլուացուած	»	22	—23
Տոպրոճա	»	8 1/2	—
Էսկի Շէհիր	»	6	—

ՄԱԶԸ

Պարսկաստան	հօխա	11 1/2	—
Անատոլու	»	10 1/2	
Ճերմակ	»	6	—

ՃԷՑՐԻ

Գայսերի Ա. տեսակ	հօխա	16	—
» Բ. »	»	15 1/2	—
Լենկիւրիւ »	»	16	—
Թոզաթ »	»	13 1/2	—14
Աքէլէր »	»	11	—13
Եօզղատ »	»	11	—14
Զօրում	»	11	—12

ԹԻՑԹԻՒ

Էնկիւրիւ	հօխա	48	—53
Գաստամոլոյ	»	48	—50
Պէյբազար	»	50	—51
Չէրքէզ	»	48	—50
Վան	»	27	—

ԱՑԾԻ ՄՈՐԹ

Ամասիա	7—8 1/2	կտոր	մէկ Օ. Լ.
Եօզկատ	» »	»	»
Սիվաս	» »	»	»
Էրզրում	» »	»	»
Գայսէրի	» »	»	»

ԶԼԻՔ

Մուտանիա	հօխա	7 1/2	—
Այվալը	»	7	—
Սաքիզ	»	10	—
Միտիլի	»	7	—
Գլինձ Թոզաթ երկրին մէջ		9 1/2	—10
Սալէպ Դասթամոլոյ	հօխա	18	—22
Աֆիոն	»	340	—380
Քիմիր	»	26	—28
Սուսամ	»	4 1/2	—
Կաուատ Անատ.	Քիլէ	26	—28
» Ռումէլի	»		—
Մեստաքա Պարսկ. Բէյտ	»	44	—48

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		զուրուշ	
Խանվէ Բիօ Ա. տեսակ	100 հօխ.		—
« Բ. »	»	850	—900
Եէմէն	»	16	
Շաքար փոչի Անգղ. կնդ.		232	—236
» » Գաղղ.	»		—
» ղլուխ Գաղղ.	»	280	—300
Զայ Քանկո	հօխան	21	—24
» Բէքօ ծաղիկ	»	50	—65
Անագ զալայ	կնդ.	890	լիր. 920
Գզգեղ (սպիպէս)	հօխա	7 1/2	—
Լեզակ չիվիտ Պէնկալա	»	110	—130
» » Մատրաս	»	140	—160
Զինք տախտ.	100 հօխա.	Ֆր. 105	—
Երկաթ ձողաձեւ		60	—
» տախտակ		72	—
» բեւեռաձեւ		70	—
Քարֆիձա		87	—
Բրինձ Խալիոյ	100 Քիլ.	Ֆր. 40	—41
Կարագ եղ Ռուսիոյ	Ֆր.	13 1/2	—
Խավեար	»	21	— 24